

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Elena Covalenco,

Judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Iurie Bejenaru,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale, Elena Ceruța și procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, Igor Burlac și avocatul Vitali Catană în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Moroz Alexandr XXXXX, născut la XXXXX, originar și locatar al XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 18.01.2017 - 16.01.2018;

instanța de apel: 05.02.2018 - 20.03.2018;

instanța de recurs: 18.06.2018 - 06.11.2018.

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 ianuarie 2018, Alexandr Moroz a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penal și în temeiul art. 60 Cod penal, a fost încetat procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Inculpatul, Alexandr Moroz, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa de 8 ani închisoare cu executare pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de conducerea mijloacelor de transport pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă inițiată de către Igor Burlac privind recuperarea prejudiciului material prin restituirea în natură a semiremorcii de model Schmitz cu nr. de înmatriculare XXXXX, a fost lăsată pentru examinare în ordine civilă, urmând ca asupra ei să se pronunțe instanța în ordinea acțiunii civile (contencioase) separate.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Alexandr Moroz a fost condamnat pentru faptul că urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, pe parcursul anului 2013, aflându-se în România, prin abuz de încredere a intrat în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXXX, care aparținea inițial lui Florin Poenaru, iar din 31 iulie 2013 lui Igor Burlac, după ce, la 27 iunie 2013, prin Punctul de trecere a frontierei de stat Vulcănești - Vinogradovka auto, a trecut-o peste frontiera vamală a Republicii Moldova, iar la solicitarea proprietarului, a refuzat să întoarcă, falsificându-i numărul de marcaj al caroseriei și transmițând-o lui Ilia Chilimicenco sub pretextul că ar fi reparat o altă semiremorcă, prin care fapt i-a cauzat lui Igor Burlac daune în proporții deosebit de mari în sumă de 15 000 euro, echivalentul a 253 317 lei.

Prin acțiunile sale intenționate, Alexandr Moroz a comis infracțiunea prevăzută de 190 alin. (5) Cod penal, escrocheria, *adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.*

Tot el, Alexandr Moroz, pe parcursul anului 2013, în circumstanțe necunoscute, aflându-se în Republica Moldova și fiind în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXXX care aparținea lui Igor Burlac, a falsificat numărul de marcaj al caroseriei, fapt confirmat prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 9135 din 20 decembrie 2013, potrivit căruia „Numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii de modelul „Schmitz Cargobull”, cu n/î XXXXX, a fost supus modificării prin înlăturarea stratului superficial de metal cu numărul inițial, prin metodă mecanică, cu ștanțarea ulterioară în alt loc a numărului prezent XXXXX. Valoarea inițială a numărului de marcaj al caroseriei semiremorcii de model „Schmitz Cargobull”, cu n/î XXXXX prezentat la examinare este XXXXX.

Prin acțiunile sale intenționate, Alexandr Moroz, a comis infracțiunea prevăzută de art. 276 alin. (1) Cod penal, falsificarea elementelor de identificare ale autovehiculelor, *adică falsificarea numărului de identificare a caroseriei prin ștergere și înlocuire.*

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, Igor Burlacu, și a încasa din contul inculpatului suma de 15 000 euro, echivalentul a 253 317 lei.

În motivarea apelului depus, procurorul a indicat că instanța neîntemeiat a admis acțiunea civilă „în principiu”, deoarece această modalitate de expunere asupra acțiunii civile înaintate în cadrul procesului penal a fost exclusă din Codul de procedură penală prin Legea nr. 152 din 01.07.2016.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel apărătorul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, Igor Burlacu, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a aplica în privința inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani și a încasa din contul acestuia în beneficiul părții vătămate a sumei de 253 317 lei, sau restituirea în natură a bunului mobil părții vătămate.

În motivarea apelului depus, avocatul a indicat că, inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă prea blândă care nu va atinge scopul pedepsei penale, iar cu referire la examinarea acțiunii civile în ordine civilă separată, apărătorul a menționat că, la materialele cauzei penale sunt prezente probe suficiente care să demonstreze dreptul părții vătămate de proprietate asupra bunului mobil, astfel instanța urma să-i restituie acest bun în natură sau să dispună restituirea prejudiciului material de către inculpat în beneficiul părții vătămate în mărime de 253 317 lei, ceea ce constituie un prejudiciu deosebit de mare cauzat părții vătămate.

3.2. Sentința a fost atacată cu apeluri și de către avocatul Raisa Meșteșug și Vitali Catană în numele inculpatului, prin care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de apel, apărătorii au indicat că partea vătămată nu a fost înșelată în nici un mod, dusă în eroare, sau abuzată încrederea acesteia anume de către inculpat, condiție necesară în cazul unui act de escrocherie, în acțiunile inculpatului lipsind elementele infracțiunilor imputate.

Mai mult, avocații au susținut că, sentința de condamnare a inculpatului este bazată doar presupuneri, la caz lipsind probe ce ar demonstra vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor incriminate.

Totodată, apărătorii au menționat că, în acest caz între Alexandr Moroz și SC „Șarpotrans” SRL au intervenit neînțelegeri din cauza faptului că SC „Șarpotrans” SRL a încălcat prevederile Contractului, dar Alexandr Moroz a deținut semiremorca model „Schmitz Cargobull” în baza aceluși contract, în condițiile menționate, partea vătămată nu poate avea pretenții împotriva lui Alexandr Moroz, iar dacă se consideră că este victima înșelăciunii sau a abuzului de încredere, plângerile trebuie să le adreseze către SC „Șarpotrans” SRL.

Avocații au remarcat faptul că, în lipsa unei concluzii pertinente a instanței privind existența și întinderea prejudiciului este neîntemeiată decizia instanței de fond de a califica fapta inculpatului ca fiind escrocherie în proporții deosebit de mari.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procuror și avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, Igor Burlacu și admise apelurile avocaților Raisa

Meșteșug și Vitali Catană în numele inculpatului, casată sentința în partea condamnării inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și pronunțată următoarele deciziei:

Alexandr Moroz a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării bunurilor pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului Alexandr Moroz, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu includerea în acest termen a perioadei aflării inculpatului în stare de arest.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului, Alexandr Moroz, în beneficiul părții vătămate, Burlacu Igor, prejudiciul material în mărime de 1 900 euro, în rest pretențiile materiale au fost respinse.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că, Moroz Alexandr urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, pe parcursul anului 2013, aflându-se în România, prin abuz de încredere a intrat în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXXX care aparținea inițial lui Florin Poenaru, iar din 31 iulie 2013 lui Igor Burlac, după ce, la 27 iunie 2013, prin Punctul de trecere a frontierei de stat Vulcănești - Vinogradovka auto, a trecut-o peste frontiera vamală a Republicii Moldova, iar la solicitarea proprietarului, a refuzat să întoarcă, falsificându-i numărul de marcaj a caroseriei și transmițând-o lui Ilia Chilimicenco sub pretextul că ar fi reparat o altă semiremorcă, prin care fapt i-a cauzat lui Igor Burlac daune în proporții deosebit de mari în sumă de 1 900 euro, echivalentul a 32 086 lei.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prin acțiunile sale intenționate, Alexandr Moroz a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz încredere, săvârșită în proporții considerabile.*

Instanța de apel a menționat că, deși potrivit rechizitoriului, Alexandr Moroz, a fost pus sub învinuire conform art. 190 alin. (5) Cod penal, imputându-i-se că a cauzat părții vătămate, Igor Burlacu, daune în proporții deosebit de mari, este greșit, or, potrivit art. 126 Cod penal, se consideră proporții mari, valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un

grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Se consideră proporții deosebit de mari, valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, acțiunile inculpatului au vizat perioada, anului 2013, așadar, prin Hotărârea Guvernului nr. 951 din 20.12.2012, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, în mărime de 3 850 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație, astfel la momentul pronunțării deciziei respective, suma de 32 086 lei, nu poate fi categorisită nici la proporții deosebit de mari și nici la proporții mari, iar din acest considerent inculpatul prin acțiunile sale intenționate a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin abuz încredere în proporții considerabile.

Tot el, Alexandr Moroz, pe parcursul anului 2013, în circumstanțe necunoscute, aflându-se în Republica Moldova și fiind în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXXX care aparținea lui Igor Burlac, a falsificat numărul de marcaj al caroseriei, fapt confirmat prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 9135 din 20 decembrie 2013, potrivit căruia „Numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii de modelul „Schmitz Cargobull”, cu n/î XXXXX, a fost supus modificării prin înlăturarea stratului superficial de metal cu numărul inițial, prin metodă mecanică, cu ștanțarea ulterioară în alt loc a numărului prezent XXXXX. Valoarea inițială a numărului de marcaj al caroseriei semiremorcii de model „Schmitz Cargobull”, cu n/î XXXXX prezentat la examinare este XXXXX”.

Astfel, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale intenționate Alexandr Moroz, a comis infracțiunea prevăzută de art. 276 alin. (1) Cod penal, falsificarea elementelor de identificare ale autovehiculelor, adică falsificarea numărului de identificare al caroseriei prin ștergere și înlocuire.

Instanța de apel a conchis că, necătând la faptul că inculpatul, Alexandr Moroz, nu-și recunoaște vina, vinovăția lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și a infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penal, este dovedită prin următoarea sistemă de probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate, Igor Burlac (f.d. 159-

160, vol. II); declarațiile martorului, Ilia Chilimicenco (f.d. 161-162, vol. II); plângerea din 10 iulie 2013 (f.d. 138 vol. II) explicația cet. Florin Poenaru (f.d. 139 vol. II) explicații cet. Vladimir Moroz (f.d. 140, vol. II); încheierea cu privire la rezultatele controlului din 17 iulie 2013 (f.d. 141, vol. II); plângerea din 13 decembrie 2013 (f.d. 30, vol. I); declarațiile cet. Igor Burlacu (f.d. 31, vol. I), raportul de constatare tehnico-științifică nr. 9135 din 20 decembrie 2013.

Astfel, în sensul prevederii art. 190 Cod penal, prin abuz de încredere se înțelege exploatarea de către făptuitor a raporturilor de încredere care s-au stabilit între el și victimă. De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenții de drept civil (*mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.*) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecțiune între făptuitor și victimă, atitudine care multe ori, este artificial creată și susținută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului. Pentru calificarea faptei în baza art. 190 Cod penal, nu au importanță mijloacele care au utilizate pentru săvârșirea infracțiunii, important este ca aceste mijloace să fie folosite pentru sustragere, nu pentru facilitarea accesului la bunurile respective și nici pentru crearea unor condiții pentru luarea ulterioară a bunurilor pe altă cale. Infracțiunea specificată la art. 190 Cod penal, este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune bunurile altuia la propria sa dorință.

Instanța de apel ținând cont de cele expuse mai sus și având în vedere că pe parcursul cercetării judecătorești a fost constatată cu certitudine intenția inculpatului de a însuși bunul părții vătămate prin înșelăciune și abuz de încredere, patrimoniul părții vătămate în cazul dat a fost diminuat în proporția care a sporit patrimoniul inculpatului, din care motive instanța de apel a conchis că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, potrivit elementelor calificative, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșite în proporții considerabile.

Instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de către apărători în numele inculpatului în partea în care au solicitat achitarea acestuia de la comiterea infracțiunilor incriminate, or, din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că Alexandr Moroz a obținut ilicit semiremorca de model Schimitz de la Florin Poenaru, prin înșelăciune și abuz de încredere, ducându-l în eroare și anume prin crearea unei false reprezentări a realității, astfel dându-i de înțeles că îi va restitui semiremorca cet. Igor Burlacu care a procurat-o la 31 iulie 2013 de la „Șarpotrans” SRL. Relevant fiind faptul că inculpatul și partea vătămată aveau încredere unul față de celălalt, deoarece făceau parte din domeniul transportului, iar inculpatul a exploatat cu rea credință întru realizarea scopului său, însușindu-i semiremorca de model Schimitz, ulterior folosind

piese pentru repararea altei semiremorci. Partea vătămată a fost dusă în eroare, având o reprezentare greșită a situației, astfel, inculpatul a obținut în proprietate semiremorca de la Florin Poenaru. Infracțiunea s-a consumat odată cu obținerea împuternicirii nr. 256/01.12.2012 asupra semiremorcii „Schmitz”, precum și utilizarea unor piese fără consimțământul proprietarilor, ulterior obținând posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acest bun după bunul său plac.

Mai mult, instanța de apel a constatat că Alexandr Moroz a dobândit semiremorca prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece potrivit declarațiilor personale ale inculpatului acesta a mers în România ultima dată, adică înainte de 27.06.2013, de unde a primit semiremorca în cauza de la Florin Poenaru. Consecvent, din declarațiile oferite de inculpat în cadrul ședințelor de judecată rezultă că, fiind angajat din 2010 al SRL „Șarpotrans” au apărut divergențe referitor la salariu cu F. Poenaru. În acea perioadă au fost aplicate sechestre pe celelalte mijloace de transport, fiind într-un litigiu cu un oarecare Subert și Poenaru. A confirmat faptul că, Florin Poenaru i-a cerut restituirea semiremorcii în litigiu, ținând cont de faptul că deja, aceasta era înstrăinată lui Igor Burlac - noul proprietar - fapt confirmat și prin invoice-ul eliberat anume pe numele lui Burlac, împuternicirea, în care sunt indicate și nr. de identificare al semiremorcii, spre deosebire de înscrisurile prezentate de apărare, în care sunt indicate câte două cap-tractoare și două semiremorci, fără indicare datelor lor de identificare.

Referitor la contractul de împrumut nr. 3 din 15.11.2011 și transferurile bancare, instanța de apel a stabilit că, acestea sunt datate cu mult până la împuternicirea data de către F. Poenaru lui Al. Moroz și anume de a conduce cap tractorul care tracta semiremorca în speța din 01.12.2012, adică peste un an. Accidentul auto, în care a fost implicată semiremorca lui Chilimicenco de modelul „Schmitz Cargobull”, a avut loc la 02.07.2013, și de aici rezultă că Alexandr Moroz i-a propus lui Chilimicenco să-i repare semiremorca, reparație, care, potrivit raportului de constatare din 20.12.2013, s-a realizat prin simpla schimbare a caroseriilor cu ștanțarea nr. de identificare.

Mai mult, instanța de apel a stabilit că potrivit Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 9135 din 20 decembrie 2013, numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii de modelul „Schmitz Cargobull”, a fost supus modificării prin înlăturarea stratului superficial de metal cu numărul inițial, prin metodă mecanică, ștanțarea ulterioară în alt loc a numărului prezent, iar din probele administrate în prezenta cauză penală se deduce că anume Alexandr Moroz a modificat nr. de identificare a semiremorcii de model „Schmitz Cargobull”, or, potrivit declarațiilor martorului, Ilia Chilimicenco, anume Al. Moroz, după accidentul din Federația Rusă l-a sunat și i-a propus să-i repare semiremorca, anume lui i-a transmis-o, și anume lui Alexandru Moroz i-a achitat bani pentru reparație. Aceste declarații nu pot fi puse la îndoială, ținând cont de faptul că

martorul a declarat că nu-l cunoaște pe F. Poenaru, a indicat direct la Alexandr Moroz și că anume ultimul a introdus pe teritoriul R. Moldova semiremorca în litigiu.

Prin urmare, în rezultatul acestor acțiuni părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în suma de 32 086 lei, or, la materialele cauzei nu au fost administrate careva probe din care s-ar stabili cu certitudine că prejudiciul cauzat prin acțiunile prejudiciabile ale lui Alexandr Moroz constituie suma de 253 317 lei, sumă solicitată de către partea vătămată.

Subsidiar, concluziile instanței de apel referitor la stabilirea cuantumului daunei materiale sunt bazate pe probele materiale anexate la dosar și anume, factura invoice, (f.d. 34, vol. I), din care rezultă transferul sumei de 1 900 euro, ceea ce constituie suma de 32 086 lei, care raportată la prevederile art. 126 alin. (3) Cod penal, constituie proporții considerabile.

Totodată, instanța de apel a respins ca nefondate argumentele expuse în apelurile declarate de către procuror și apărătorul părții vătămate, Igor Burlacu, în partea în care au solicitat încasarea din contul inculpatului a sumei de 253 317 lei, or, la judecarea cauzei nu a fost stabilit faptul că, inculpatul prin acțiunile sale intenționate ar fi cauzat prejudiciu părții vătămate în acest cuantum, totodată, instanța reținând că nici procurorul și nici partea vătămată nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile din care s-ar stabili că Igor Burlacu ar fi fost deposedat de o semiremorcă sau de contravaloarea unei semiremorci în sumă de 253 317 lei.

Subsecvent, instanța de apel a menționat că, deși a fost dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penal, în speță se impune soluția de a-l elibera pe Alexandr Moroz de răspunderea penală de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penal și de a înceta procesul penal în privința lui pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a inculpatului la răspundere penală, or potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Prin urmare, în speță, lui Alexandr Moroz termenul i-a fost calculat din anul 2013, or, inculpatul nu s-a sustras de la etapa urmăririi penale sau cercetarea judecătorească, prin urmare, motive care ar întrerupe curgerea termenului de prescripție, în speță, lipsesc. Astfel, din momentul comiterii infracțiunii, până la examinarea cauzei în primă instanță, dar și în ordine de apel au trecut mai mult de 2 ani, considerent din care, instanța de apel a stabilit că procesul penal în privința inculpatului, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție, în temeiul art. 60 Cod penal.

Consecvent, ținând cont de faptul că din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de apel a respins solicitarea apărătorului părții vătămate de a aplica în privința inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, or, în speță, s-a aplicat instituția recalificării, iar alin. (2) art. 190 Cod penal, prevede noi limite ale pedepsei decât cele solicitate.

Reieșind din circumstanțele cazului, că infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, comisă de către Alexandr Moroz, face parte din categoria celor grave, comisă cu intenție, ținând cont de scopul pedepsei penale, instanța de apel a conchis că aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Cu referire la individualizarea pedepsei penale instanța de apel a indicat că, în sarcina inculpatului nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și nici agravante, reiterând comportamentul pozitiv al acestuia după comiterea faptei prejudiciabile, de faptul că inculpatul are doi copii minori la întreținere, nu s-a eschivat de la urmărirea penală, astfel instanța de apel a dispus aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Instanța de apel a indicat că pedeapsa principală, executarea căreia va fi suspendată pe o perioadă de probațiune, reprezintă o pedeapsă proporțională atât cu gravitatea efectivă a faptelor comise de inculpat, cât și cu personalitatea acesteia.

Totodată, instanța de apel raportând prevederile legale stipulate de art. 385, 219 Cod de procedură penală și art. 1398 Cod civil, la materialele cauzei și anume, ținând cont de faptul că din analiza sistemului probator s-a stabilit cu certitudine că inculpatul, Alexandr Moroz, prin acțiunile sale prejudiciabile a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din care a rezultat cauzarea părții vătămate a daunei materiale în mărime de 1 900 euro, fapt confirmat prin factura invoice, instanța de apel a considerat necesar de a încasa suma indicată din contul inculpatului în beneficiul lui Igor Burlacu.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat, procurorul susține că decizia instanței de apel este una nemotivată și bazată pe o apreciere unilaterală a probelor în favoarea inculpatului.

Mai mult, procurorul indică că, instanța de apel nu și-a motivat decizia în partea reîncadrării faptei inculpatului, admițând o eroare gravă de drept.

Totodată, procurorul menționează că, instanța de apel greșit nu a luat în calcul declarațiile părții vătămate care a susținut că i-a fost cauzată o daună în mărime de 15 000 de euro, fapt demonstrat și din declarațiile martorului, Ilia Chimilenco, care a declarat că reparația remorcii l-a costat 4 500 euro, or, este irațional să achiți dublu prețul bunului pentru repararea acestuia.

5.1. Împotriva deciziei declară recurs ordinar avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, prin care solicită în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, casarea deciziei cu menținerea sentinței și dispunerea admiterii integrale a acțiunii civile înaintate de către partea vătămată, Igor Burlac.

În motivarea recursului declarat, avocatul invocă aceleași argumente ca și în cererea de recurs declarată de către procuror, indicând și faptul că instanța de apel urma să decidă asupra bunului în litigiu și anume în proprietatea cui se va deține acest bun.

Totodată, avocatul susține că decizia instanței de apel este una nemotivată, bazată doar pe presupuneri și care îi încalcă părții vătămate dreptul la proprietate.

5.2. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, declară recurs ordinar avocatul Vitali Catană în numele inculpatului, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei, cu pronunțare unei decizii prin care ultimul să fie achitat de comiterea infracțiunilor imputate, deoarece fapta acestuia nu conține elementele infracțiunii imputate.

În susținerea recursului declarat, avocatul invocă dezacordul cu aprecierea probelor, susținând că instanța de apel eronat a reținut în sarcina inculpatului intenția de a însuși bunul de la partea vătămată prin înșelăciune și abuz de încredere, or, acesta nu s-a aflat în niciun raport cu ultimul, mai mult între părți nu a fost semnat vreun act juridic.

De asemenea, apărătorul menționează că, este neclară poziția instanțelor de fond care constată faptul că, inculpatul a falsificat numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii, or, faptul stabilirii existenței falsificării nu constituie proba că anume ultimul se face vinovat.

Totodată, avocatul indică aceleași argumente ca și în cererea de apel, menționând că relațiile supuse cauzei sunt de ordine civilă și nu penală.

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, ținând cont de opiniile expuse în referințe, Colegiul penal lărgit constată că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea parțială a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, într-un alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În prezenta cauză, Colegiul penal lărgit constată că și-a găsit confirmarea temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, indicat de către părți și anume: cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în legătură cu ce urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Recurenții susțin unanim că, motivarea hotărârii instanței de apel este una formală în care doar descrie fapta, probele administrate în respectiva cauză penală fără a face o analiză și a da un răspuns la toate argumentele invocate în apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel contrar prevederilor legale și-a întemeiat soluția pe aprecieri contradictorii, or, Curtea de la Strasbourg statuează că, dreptul la un proces echitabil include obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor, deoarece absența motivării unei decizii judiciare poate impieta asupra acestui drept.

De asemenea, Curtea Europeană menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională.

Instanța europeană a subliniat că *„motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pavăză împotriva arbitrarului.”*

Astfel, Colegiul penal lărgit susține că instanța de apel în motivarea deciziei indică două poziții contradictorii și anume la punctul 66 din decizie (f.d. 94, vol. III) instanța de apel susține că, inculpatul i-a cauzat lui Igor Burlac daune în proporții deosebit de mari în sumă de 1 900 euro, echivalentul a 32 086 lei, dar în dispozitivul deciziei îl recunoaște pe inculpat vinovat de comiterea infracțiunii de escrocherie cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Mai mult, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei contrar celor indicate în pct. 66, și întru susținerea reîncadrării acțiunilor inculpatului de la alin. (5) la alin. (2) al art. 190 Cod penal, indică că *„acțiunile inculpatului au vizat perioada anului 2014, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 951 din 20.12.2012, a fost aprobat cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, în mărime de 3 850 lei (.....) astfel prin*

acțiunile sale intenționate a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin abuz de încredere în proporții considerabile” (pct. 69, f.d. 95, vol. III). Subsecvent, Colegiul penal lărgit subliniază că, instanța de apel urma să stabilească cu exactitate calitatea părților în raport cu bunul în cauză și în ce relații se aflau partea vătămată și inculpatul la momentul comiterii infracțiunii, or, din cumul de probe administrat în respectiva cauză penală nu se identifică intenția inculpatului de a-l înșela pe Igor Burlacu, atâta timp cât acesta nici nu a cunoscut despre raporturile juridice dintre Florin Poenaru și Igor Burlacu.

De asemenea, Colegiul penal lărgit atrage atenția că este neclară poziția instanței de apel care a dispus încasarea sumei de 1 900 euro, de la inculpat în beneficiul părții vătămate, adică prețul semiremorcii (obiectul infracțiunii), fără a lua în calcul că potrivit ordonanței din 18.02.2014 semiremorca de model „Schmitz Cargobull” cu numărul de marcaj al caroseriei „XXXXX”, se află la păstrare SPI Giurgiulești Galați. Astfel, instanța de apel urma să indice în proprietatea cui se va afla bunul, totodată să se expună referitor la natura acestuia.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (cauza Fomin vs Moldova din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit constatând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, or, erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel, urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să aprecieze toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale, Elena Ceruța și procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, Igor Burlac și avocatul Vitali Catană în numele inculpatului, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală în privința lui Moroz Alexandr XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, publicată integral la *27 noiembrie 2018*.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ion Guzun

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Iurie Bejenaru